

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: **Bc. Tereza Fialová**, Dějiny a filozofie umění

Název práce: ***Symbolika stromu v profánní architektuře kolem roku 1500***

Vedoucí práce: Mgr. Hynek Látal, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Diplomová práce Terezy Fialové se zabývá v českém prostředí méně známým tématem naturalistického kamenického dekoru středověké architektury, napodobujícího motivy větví či celých stromů. Text v určitém smyslu navazuje na její bakalářskou práci, v níž se zabývala tzv. Stromovou síní na kdysi šternberském hradě v Bechyni. Zadáním diplomové práce byl jednak pokus obecně uchopit fenomén větvové či stromové kamenické složky pozdně gotické sakrální i profánní architektury a jednak se znovu na pozadí takového výkladu zamyslet nad pozicí bechyňské Stromové síně v dobovém kontextu.

V tomto smyslu je práce také členěna, když za úvodem s hodnocením literatury následuje pět oddílů. První je sice nazván Historický kontext, ale věnuje se jednak různým stylovým odrůdám pozdní gotiky, jednak pak konkrétním příkladům projevu, který dnes označujeme jako naturalistický. Druhý oddíl má rovněž úvodní charakter, když se v něm autorka zabývá původem vegetabilních motivů v architektuře a nachází jej ve zlatnictví a sochařství. Třetí, nejdelší a hlavní oddíl nejvíce souzní s názvem práce a zabývá se právě symbolikou stromu a přírodních motivů. Nejsem si však zcela jistý, zda autorka rozděluje tzv. astwerk, tj. formy větvoví od motivů kmenů stromů a nakolik je to vůbec možné. Odhaduji, že motivy větvoví se mohou právě uplatňovat spíše na menších realizacích, kdežto kmeny stromů s větvemi mají svou logiku pouze v monumentální architektuře. Je třeba k obojímu přistupovat s odlišnou

metodou výkladu? Čtvrtý oddíl směřuje k závěrečné případové studii o bechyňské síni líčením o stromových klenbách a sloupech.

Z textu Terezy Fialové je znát, že se při jeho psaní opírala převážně o překlady cizojazyčných textů, jejichž názory pak komponovala do souvislého výkladu. Velmi jí pomohla kniha Heiko Weisse, který v německojazyčném prostředí po delší době věnoval tématu přírodních motivů v architektuře větší prostor. Při zadání práce jsem si představoval, že se autorka do tématu bechyňské stromové síně ponoří přeci jen hlouběji a bude se její specifickou podobu, ale také nejasnou funkci pokoušet vyložit právě na podkladě mezinárodních srovnání a teoretických starších i novějších úvah. Zdá se mi, že autorka v případě prostorů se stromovými sloupy nevzala úplně v úvahu jejich umístění v rámci komunikačního systému paláců (v Paříži a Dijonu je to schodiště), a tím také funkci, která mohla podnítit právě jejich specifické, „naturalistické“ pojetí. To muselo tehdejší diváky jistě ohromit, neboť i dnes nás fascinuje právě ono napětí mezi vnějším přírodním a vnitřním uspořádaným prostorem, které mistrovská nápodoba přírodních prvků vyvolává.

Jak bylo naznačeno výše, jako náročný úkol vyplývá z práce pokus jasněji odlišit plošné užití stromových motivů, „nalepených“ na klenebních žebrech a skořepinách či v ostění portálů profánních i sakrálních prostor od uplatnění trojrozměrně rozvinutých stromových sloupů, které diváka/návštěvníka staví před mnohem náročnější intelektuální výzvu z hlediska konstrukce architektury a jejího vztahu k realitě.

Předkládaná práce Terezy Fialové se jeví jako obratný výkon, ovšem z hlediska vedoucího bohužel bez výraznější osobní invence v oblasti výkladů a obecnějších závěrů. Výše zmíněné úvahy a otázky ponechávám k diskuzi u obhajoby, k níž práci **doporučuji**.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

.....
podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 12. ledna 2022

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------